



УСЕУКРАЇНСЬКА СПІЛКА СПОЖИВЧИХ ТОВАРИСТВ
Житомирський кооперативний коледж бізнесу і права



ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
ДЛЯ ОСІБ, ЯКІ ВСТУПАЮТЬ НА ОСНОВІ БАЗОВОЇ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Пояснювальна записка

Метою вступного випробування з історії України є виявлення рівня сформованості ключових та історичної компетентності, визначення відповідності результатів їх навчально-пізнавальної діяльності Державному стандарту.

Програма вступного випробування з історії України розроблена з урахуванням основних складових історичної свідомості, мети, змісту та результатів навчально-пізнавальної діяльності, які закладені в Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти та чинній навчальній програмі з історії України для закладів загальної середньої освіти.

Програма передбачає перевірку рівня сформованості в учнів насамперед історичної компетентності, до елементів якої належать:

- хронологічна компетентність - уміння орієнтуватися в історичному часі, встановлювати близькі та далекі причино-наслідкові зв'язки, розглядати суспільні явища в конкретно-історичних умовах, виявляти зміни і тяглість життя суспільства;
- просторова компетентність - уміння орієнтуватися в історичному просторі та знаходити взаємозалежності в розвитку суспільства, господарства, культури і природного довкілля;
- інформаційна компетентність - уміння працювати з джерелами історичної інформації, інтерпретувати зміст джерел, визначати їх надійність, виявляти і критично аналізувати розбіжності в позиціях авторів джерел;
- логічна компетентність - уміння визначати і застосовувати теоретичні поняття для аналізу й пояснення історичних подій та явищ, ставити запитання та шукати відповіді, розуміти множинність трактувань минулого та зіставляти різні його інтерпретації;
- аксіологічна компетентність - уміння формулювати оцінку історичних подій та історичних постатей, суголосну до цінностей та уявлень відповідного часу чи відповідної групи людей, осмислювати зв'язки між історією і сучасним життям.

Критерії оцінювання

Оцінювання знань вступників здійснюється за 12-бальною шкалою (від 1 до 12 балів).

Вступне випробування з історії України включає 25 (двадцять п'ять) завдань трьох рівнів складності. Тривалість проведення вступного випробування – 90 (дев'яносто) хвилин.

Критерії оцінювання вступного випробування:

Завдання I рівня (питання 1-15)	Оцінюються 0,3 бала за кожне питання. Всього – 4,5 бали
Завдання II рівня (питання 16-20)	Оцінюються 0,5 бала за кожне питання. Всього – 2,5 бали
Завдання III рівня (питання 21-30)	Оцінюються 1 бал за кожне питання. Всього – 5 балів

Завдання I рівня складності вимагають від вступників вибрати вірну відповідь.

Завдання II рівня складності вимагають від вступників знання історичної термінології, вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між подіями, вибирати правильні твердження із запропонованих і обґрунтовувати свій вибір. За повну правильну відповідь вступник може отримати 0,5 бала. Якщо відповідь не повна, то оцінка знижується.

Завдання III рівня складності вимагають від вступників дати правильну відповідь, спираючись на знання з Історія України. У відповіді враховується її повнота, змістовність, володіння історичною термінологією, аргументованість висновків, обґрунтування власного ставлення вступника щодо історичної події, явища, діяча. За повну правильну та обґрунтовану відповідь вступник може отримати 1 бал. Якщо відповідь не повна, то оцінка знижується.

Список рекомендованої літератури

1. Власов В.С. Історія України: комплексне видання / В.С. Власов, С.В. Кульчицький, О.Є. Панарін. – Київ, Літера ЛТД, 2019. – 416 с.
2. Гісем О.В. Історія України: підручник для 7 кл. загальноосвіт. навч. закладів/ О.В. Гісем. – Тернопіль. Навчальна книга. – Богдан, 2015. – 272 с.
3. Гісем О.В. Історія України: підручник для 8 кл. загальноосвіт. навч. закладів/ О.В. Гісем, О.О. Мартинюк. – Х.: Видавництво «Ранок», 2016. – 272 с.
4. Гісем О.В. Історія України: підручник для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл./ О.В. Гісем. – Х.: Видавництво «Ранок», 2016. – 288 с

Зміст програми

Назва розділу, теми	Зміст
1. Вступ до історії України	Історія України як наука. Періодизація історії України. Джерела з історії України: речові, усні, писемні, візуальні.
2. Стародавня історія України	Поява та розселення людей на території України. Заняття привласнювального господарства. Неолітична революція. Поширення землеробства й скотарства на землях України. Ремесла. Трипільська і середньостогівська археологічні культури. Кочовики раннього залізного віку. Заснування античних міст-колоній у Північному Причорномор'ї та в Криму. Велике переселення народів. Перші писемні згадки про давніх слов'ян (венедів, антів, склавинів). Велике розселення слов'ян. Історичні витоки українського народу.
3. Русь-Україна (Київська держава)	Розселення східнослов'янських племінних союзів (поляни, сіверяни, уличі, тиверці, хорвати (білі хорвати), волиняни (дуліби, бужани), древляни). Назва «Русь». Руська земля. Утворення Русі-України (Київської держави). Внутрішньополітична та зовнішньополітична діяльність перших київських князів. Державотворення кінця X - середини XI ст. Запровадження християнства як державної релігії. «Руська правда». Правління наступників Ярослава Мудрого. Русь-Україна (Київська держава) в першій третині XII ст. Боротьба з половецькою загрозою. Роздробленість Русі-України (Київської держави). Суспільно-політичне та господарське життя. Культура й духовність.
4. Королівство Руське (Галицько-Волинська держава). Монгольська навала	Об'єднання Галицького та Волинського князівств. Розбудова. Галицько-Волинської держави (королівства Руського) в 1238-1264 рр. Монгольська навала на південно-західні землі Русі. Королівство Руське (Галицько-Волинська держава) за нащадків Данила Романовича. Суспільно-політичне та господарське життя. Культура й духовність.
5. Руські удільні князівства у складі іноземних держав у другій половині XIV - перші половині XVI ст. Кримське ханство	Змагання Польщі та Литви за Галицько-Волинську спадщину. Вхід українських земель до складу сусідніх держав (Угорське королівство, Молдавське князівство, Османська імперія, Московське царство). Кревська унія. Велике князівство Руське Свидригайла. Остаточна ліквідація Волинського та Київського удільних князівств. Утворення Кримського ханства. Перехід кримських ханів у васальну залежність від Османської імперії. Виникнення козацтва. Соціально-економічне життя. Культура й духовність.
6. Українські землі у складі Речі Посполитої в другій половині XVI ст.	Люблінська унія та її вплив на українські землі. Зміни в соціальній структурі українського суспільства. Виникнення Запорозької Січі. Повстання 1590-х рр. Братський рух. Утворення УГКЦ. Культура й духовність.
7. Українські землі у складі Речі Посполитої в першій половині XVII ст.	Зміни в соціально-економічному житті. Морські походи козаків. Участь українського козацтва у війнах Речі Посполитої проти Московського царства та Османської імперії. Козацькі повстання 1620-1630-х рр. «Ординація Війська Запорозького...». Культура. Відновлення вищої православної церковної ієрархії 1620 р. Духовність.
8. Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст.	Національно-визвольна війна українського народу. Зміни в суспільно-політичному житті. Утворення української козацької держави - Війська Запорозького. Внутрішньополітична та зовнішньополітична діяльність уряду Богдана Хмельницького.
9. Козацька Україна наприкінці 50 - 80-х рр. XVII	Внутрішньополітична та зовнішньополітична діяльність гетьманів козацької України 50 - 80-х рр. XVII ст. Занепад Правобережжя.

ст.	Запорозька Січ у складі Гетьманщини. Адміністративно-територіальний устрій Слобідської України
10. Українські землі наприкінці XVII - в першій половині XVIII ст.	Гетьманщина в 1687-1709 рр. Повстання під проводом Семена Палія (1702-1704 рр.). Північна війна і Україна. Внутрішньополітична діяльність гетьманів козацької України 20-30-х рр. XVIII ст. Обмеження автономії Гетьманщини. Діяльність Першої Малоросійської колегії, «Правління Гетьманського уряду» (1734-1750 рр.). Культура. Києво-Могилянська академія. Духовність.
11. Українські землі в другій половині XVIII ст.	Внутрішня політика останнього очільника Гетьманщини. Діяльність Другої Малоросійської колегії. Скасування козацького устрою на Слобожанщині. Ліквідація Запорозької Січі. Ліквідація автономії Гетьманщини. Опришківський та гайдамацький рухи. Зміни в політичному становищі Правобережної України та західноукраїнських земель після поділів Речі Посполитої (1772, 1793, 1795 рр.). Реформи Марії Терезії та Йосифа II та їх вплив на українські землі. Культура й духовність.
12. Українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII- в першій половині XIX ст	Адміністративно-територіальний поділ українських земель у складі Російської імперії. Українське національне відродження: початок, періоди й особливості. Відновлення українського козацтва в час французько-російської війни. Кирило-Мефодіївське братство. Поширення в Україні російського та польського суспільних рухів. Початок промислового перевороту.
13. Українські землі у складі Австрійської імперії наприкінці XVIII - в першій половині XIX ст.	Адміністративно-територіальний поділ західно-українських земель. Початок національного відродження. Діяльність «Руської трійці». Альманах «Русалка Дністровая». Західноукраїнські землі в європейській революції 1848-1849 рр. Діяльність Головної Руської Ради (1848-1851 рр.). Досвід парламентаризму.
14. Культура України кінця XVIII- першої половини XIX ст.	Освіта, наука, література, образотворче мистецтво, архітектура. «Історія русів». Галицько-руська матиця. Собор руських вчених.
15. Українські землі у складі Російської імперії в другій половині XIX ст.	Події Кримської війни 1853- 1856 рр. на українських землях та поразка Російської імперії. Реформи 1860-1870-х рр. і процеси модернізації в Україні. Українські підприємці. Політика російського царизму щодо України. Розвиток громадського руху. Журнали «Основа», «Громада», «Київська старина». Діяльність «Південно-Західного відділу Російського географічного товариства» (1873-1876 рр.). Братство тарасівців. Національне відродження кримськотатарського народу.
16. Українські землі у складі Австро-Угорщини в другій половині XIX ст.	Політика австрійського уряду щодо західноукраїнських земель. Діяльність культурно-освітнього товариства «Просвіта». Українські видання: «Правда», «Діло», «Записки Наукового товариства імені Шевченка». Розвиток кооперативного руху. Трудова еміграція. Політизація українського національного руху та утворення перших політичних партій.
17. Культура України в другій половині XIX ст.	Піднесення української культури. Розвиток освіти, науки, літератури, музичного, образотворчого, театрального мистецтва. Українські підприємці-благодійники. Релігія і церква.